PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VI Warszawa, piątek 10 lipca 1931 r. Nr. 155

ADRES REDAKCJI: Plac Marsz. Piłsudskiego 9, tel. M. S. Z., wewn. Nr. 53

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A ZSRR.

Kölnische Ztg. 8.VII, wskazuje w korespondencji z Warszawy na artykuł „Gazety Polskiej", omawiający stosunki polsko-rosyjskie. Polemizując z wywodami oficjalnego organu polskiego, dziennik przypomina, że Locarno w sprawie granicy polsko-rosyjskiej narówni z kwestją besarabską jest nie do pomyślenia. Dziennik insynuje, że teza porozumienia polsko-rosyjskiego bez udziału innych zachodnich sąsiadów Rosji stanowi naruszenie i wypowiedzenie przymierza polsko-rumuńskiego i nie liczy się z protokułem w sprawie Besarabji, podpisanym przecież przez wielkie mocarstwa. Artykuł ironizuje ponadto, że Rosja sowiecka nie potrzebuje współdziałania polskiego w spokojnej realizacji „piatiletki" i zapytuje, jaki będzie oddźwięk takiego stanowiska Polski względem Sowietów we Francji, która uważa Polskę za ważny składnik frontu antybolszewickiego.

Vossische Ztg. 9.VII, również twierdzi, że wspomniany artykuł „Gazety Polskiej" niezwykle zbliża nastawienie polityczne polskich kół rządowych do idei skrajnego antyniemieckiego nacjonalizmu polskiego. Zastanawiając się nad przyczynami tego dla Niemiec nieoczekiwanego zwrotu w polityce Polski, „Vossische Ztg." przypuszcza, że gra tu rolę zawarcie traktatu Landl. niemiecko-rumuńskiego i obawa przed niebezpieczeństwem bliższej współpracy z Rosją, do której ostatnio Niemcy zdawały się dążyć.

POLSKA A GDAŃSK.

Prasa niemiecka z 9.VII, zamieszcza notatki o sporze polsko - gdańskim z powodu patroli marynarzy polskich, kursujących po Gdańsku, wyrażając nadzieję, iż komisarz Ligi Narodów przychyli się do stanowiska gdańskiego, że w braku władz wojskowych , senat decyduje o ukazywaniu się takich patroli.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

SPRAWA ODSZKODOWAŃ I DŁUGÓW. SPRAWA ROZBROJENIA.

The Chicago Daily Tribune 8.VII, w koresp. z Waszyngtonu pisze, że jeżeli plan Hoovera nie przyczyni się do odbudowy ekonomicznej świata w ciągu roku, to Stany Zjednoczone są przygotowane podjąć inicjatywę w kierunku rewizji wszystkich długów wojennych oraz odszkodowań. Informacje te korespondent otrzymał ze źródeł dobrze poinformowanych, które twierdzą również, że po przyjęciu moratorjum rząd waszyngtoński podejmie natychmiast energiczną akcję za ograniczeniem zbrojeń. Wiadomość o zamierzonej redukcji długów i odszkodowań potwierdzona została przez zastępcę sekretarza Castle'a, który oznajmił, że prez. Hoover zamierzał zaproponować zamiast moratorjum redukcję długów i odszkodowań. Korespondent dowiaduje się ze źródeł autorytatywnych, że Stimson ma wysondować opinję rządów europejskich odnośnie konferencji rozbrojeniowej.

The Chicago Daily Tribune 8.VII, w koresp. z Waszyngtonu donosi, że Stimson, który obecnie bawi Włoszech, może wziąć udział konferencji londyńskiej w sprawie moratorjum w charakterze obserwatora; omówi on również z Mac Donaldem i Hendersonem sprawę rozbrojenia.

The Daily Herald 8.VII, omawiając w art. wst. przyjęcie planu Hoovera, pisze, że rok czasu, jaki daje moratorjum Hoovera, winien być wykorzystany nietylko na rozważenie całego problemu długów, lecz i na reformę finansową. Przedewszystkiem należy przeprowadzić zasadniczą redukcję zbrojeń, w

przeciwnym bowiem razie kryzys 1931 r. powtórzy się w roku 1932.

The Daily Telegraph 8.VII, pisze w art. wst. m. in., iż najważniejszą kwestją z punktu widzenia interesów W. Brytanji, jakie będą omawiane na konferencji w Londynie jest sprawa funduszu gwarancyjnego, tembardziej że Francja żąda zwolnienia od obowiązku składania tego funduszu, jeżeli Niemcy ogłoszą ze swej strony dalsze moratorjum. Od szybkiego załatwienia tej i innych spraw zależą rezultaty planu Hoovera. Autor podkreśla, że wdg. oświadczenia amerykańskiego sekretarza stanu — znajdujemy się w decydującem stadjum problemu długów wojennych i odszkodowań.

The Daily Telegraph 8.VII. Korespondent z Waszyngtonu donosi ze źródeł oficjalnych, iż następną akcją Hoovera ma być kampanja w skali międzynarodowej za ograniczeniem zbrojeń. Podróż Stimsona po Europie pozostaje w związku z tą sprawą.

The Morning Post 8.VII, wyrażając w art. wst. zadowolenie z przyjęcia planu Hoovera, pisze, że jeżeli plan ten ma dać dodatnie rezultaty, to nie należy zwlekać z wprowadzeniem go w życie i dlatego konferencja, na której mają być załatwione wszelkie szczegóły planu Hoovera, winna odbyć się jaknajrychlej. Dziennik wyraża przekonanie, że konferencja ta da pomyślne wyniki. Na konferencji tej m. in. będzie omawiana kwestja funduszu gwarancyjnego. Nie zachodzi obecnie — zdaniem dziennika — obawa, ażeby żądano od W. Brytanji dalszych ofiar w związku z tą sprawą. O ile plan Hoovera wejdzie natychmiast w życie, to przyniesie on nieobliczalne korzyści znękanemu światu.

Journal des Débats 7.VII, w art. Pertinaxa twierdzi, że można sądzić z ostatniej deklaracji Snowdena o stanowisku, jakie zajmie Anglja na przyszłe konferencji poświęconej planowi Hoovera. Plan ten spotkał się z entuzjastycznem przyjęciem u wszystkich, o tyle, o ile ofiary ponosili nie oni lecz Francja. Jak widać moralność międzynarodowa mocno się różni od normalnego pojęcia moralności.

Dowodem tej podwójnej moralności jest już sam fakt, że ustępstwa żądane od Francji są sprecyzowane bardzo jaasno, tak, że Francja nie będzie mogła nawet protestować, przeciwnie zaś, gwarancje, jakich Francja żądała, są albo fikcyjne, albo uzależnione od zgody osób trzecich, których dobra wola jest conajmniej wątpliwa. Pozostaje, wobec tego, życzyć Francji, żeby plan Younga, już i tak mocno nadwyrężony, nie został ostatecznie rozbity. Można twierdzić, że gdyby umowa obecnie podpisana okazała się niewygodną dla Francji to może ona wycofać się, gdyż podpisany został tylko projekt umowy. Jest to możliwe jedynie w teorji. Francja pocieszyłaby się z łatwością co do poniesionych przez nią ofiar, gdyby pomoc Niemcom nie była równoznaczną z wyrzucaniem pieniędzy bez najmniejszego rezultatu. Pozatem niesłuszne jest wysilanie się nad pomocą dla państwa, które o niczem innem nie marzy, jak tylko o tem, żeby po uratowaniu się z biedy rzucić się na tych, którzy mu podali rękę.

L'Ere Nouvelle 7.VII, w art. B. Nogaro omawia plan Hoovera i twierdzi, że dziwnem jest conajmniej twierdzenie przedstawicieli Ameryki, że nie mają oni zamiaru zmieniać planu Younga. „Powiedzenie takie przekracza poprostu granice dozwolonej ironji", gdyż z chwilą zawieszenia na przeciąg roku wszystkich spłat włącznie ze spłatami chronionemi, czyli temi właśnie, które pod żadnym warunkiem nie miały podlegać zmianom, nietylkalność planu Younga została już obalona. Wobec tego dziwić się należy, że rząd amerykański nie chce nic więcej wiedzieć o konsekwencjach swej inicjatywy i pozostawia Francji rozplątanie zawiłej sytuacji stworzonej przez tę inicjatywę.

L'Echo de Paris 9.VII, w art. Pertinaxa uważa, że mimo rezerw poczynionych przez Brianda odnośnie konferencji międzynarodowej, proponowanej przez Anglję, konferencja ta bezwzględnie musi stać się drugim etapem konferencji ekspertów, na którą Francja dała swą zgodę. „Ta perspektywa nie może jednak być zaliczoną do przyjemnych dla Francji, gdyż może spowodować rewizję planu Younga". Wyłania się więc konieczność nowego układu z Niemcami w sprawie spłat reparacyjnych.

Essener Allg. Ztg. 6.VII, pisze, że Amerykanie w rokowaniach paryskich odnieśli zwycięstwo, lecz Niemcy nie powinny się łudzić co do wartości tego zwycięstwa, ponieważ Francji udało się umniejszyć znaczenie tego planu dla Niemiec. Francja przeprowadziła swój postulat, wg. którego Niemcy muszą płacić raty bezpośrednie, które będą w formie pożyczki przekazane kolejom niemieckim. W ten sposób dług polityczny Niemiec przemieni się w dług prywatny, za który odpowiadać będą koleje. Ameryka zaś o te sprawy już się nie troszczy, wychodząc z założenia, że sprawy takie jak fundusz gwarancyjny, dostawy rzeczowe i inne, powinna uregulować osobna konferencja sygnatarjuszów planu Younga. Ameryka spodziewa się, że konferencja ta ureguluje te sprawy w duchu planu Hoovera. Należy się jednak obawiać, że Francja na tej konferencji będzie próbowała przeprowadzić te swoje polityczne żądania, z których obecnie podczas rokowań paryskich musiała zrezygnować. Niemcy muszą przeciwstawić się takim żądaniom Francji.

MOCARSTWA A ZSRR.
SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z. S. R. R.

The Chicago Daily Tribune 8.VII, donosi z Londynu, że Sowiety mają otrzymać dalsze kredyty na sumę 30 milj. dolarów na okres dwóch i pół lat. Kredyt ten zostanie zagwarantowany przez rząd angielski do wysokości 60 proc., resztę zaś gwarantują firmy. Ogólna suma kredytów udzielona Sowietom przez Anglję wyniesie 50 milj. dolarów.

Deutsche Allgemeine Ztg. 9.VII, zamieszcza obszerny artykuł p. t. „Udanie się Stalina do Canossy", którego autor dochodzi do konkluzji, że w przeciwieństwie do polityki Lenina Stalin pragnie metody gospodarki prywatnej wykorzystać dla realizacji „piatiletki", nie zaś pozwolić im istnieć obok gospodarki państwowej. Stalin musi przytem poświęcić planową gospodarkę komunistyczną na rzecz socjalizmu państwowego, pracującego środkami kapitalizmu prywatnego. W momencie, kiedy gospodarstwo światowe myśli, po ciężkiej depresji, o współpracy — Sowsem najważniejszem zadaniu — nie mogą sobie Sowiety pozwolić na fantastyczne eksperymenty w całkowitej izolacji.

Druk. „Kadra", Warszawa Długa 50, tel. 786-30.

Drukowano na prawach rękopisu.